

SETMANARI CASTELLARENC

ANY II :: NUM. 73
Castellar del Vallès - 20 juliol 1934Redacció, Administració i Impremta:
Puig de la Creu, 3Número solt: 20 cèntims
Subscripció: 60 » al mes

A Castellar no es llegeix

Si la cultura d'un poble s'hagués de deduir pel nombre de lectors hauríem de confessar amb pena que Castellar no és pas un poble culte.

No, el castellarenc no sent la necessitat de la lectura ni s'interessa gens ni mica per al millorament del seu nivell intel·lectual, ni es preocupa de formar-se una cultura superior. I és que potser no s'ha adonat encara que la vera finalitat del llibre és la d'ésser el company i l'amic que mai no ha de negar-nos el seu consell, ni mai no ha de dir-nos una cosa per altra; que sempre ha d'ésser al nostre abast i que mai no ha d'escapar de la nostra vigilància.

El castellarenc no l'estima el llibre perquè no li agrada llegir. Creu que el temps que es dedica a la lectura és un temps perdut; que el diner que s'esmerça en la compra de llibres és un diner llançat; que allò que el llibre ens ensenya no ha de produir-nos cap utilitat. I en lloc d'anar aplegant nous coneixements, potser va perdent aquelles ensenyances que aprengué en aquells dies de l'escola durant els quals l'exercici de l'estudi i de la lectura constituïa una obligació.

I no ens lamentem pas perquè sí. Cal repassar només l'estadística publicada temps enrere en aquestes planes per convèncer-se'n: Qualsevol revista tècnica i científica i alguna novel·la rosa. I prou.

I és davant d'una tal evidència que hem d'arribar a la trista conclusió que els castellarencs no tenen afició a la lectura. D'aquells que llegeixen, la immensa majoria solament compren diaris i revistes (2) gràfiques i per major dissort, compren amb preferència excessiva diaris castellans i revistes castellanes. Dels llibres no se'n preocupen. Quin fóra el nivell cultural del nostre poble, si en lloc d'haver-hi cinc-cents lectors de diaris hi haguessin cinc-cents lectors que llegissin periòdicament llibres?

Els castellarencs estem molt endarrerits en matèria de cultura. Mentre no ens agradi el llibre, mentre no ens decidim a llegir, almenys, un llibre cada mes, no podem pas col·locar-nos al costat dels pobles cultes.

I això no ens fa cap honor; això és, al nostre entendre, una vergonya, una vergonya que, entre tots plegats, hauríem de preocupar-nos de treure'ns del damunt.

DIVULGACIONS CURIOSES

El país nòrdic dels laponesos no té una delimitació precisa; per tot on hi ha els mitjans per a alimentar els cèrvols del Nord, allà s'hi troben els laponesos. Aquests, tant si pertanyen a l'estat suec com al noruec són lliures de dues «benediccions de la civilització»: ni paguen impostos ni la joventut masculina té de pendre part en el servei militar. Les autoritats sueques es cuiden a consciència de que els laponesos gosin de la plena llibertat que aquell poble nòmada necessita i s'esforcen en evitar-li imposició de cap mena, per a conservar el poble de Lapònia, en quant és possible, en la seva major originalitat.

A Jukkasjärvi, que es troba en l'alt Nord, poden fer-se interessants estudis d'aquells habitants. La major part de l'any hi regna el crudel vent de la neu, que es fa irresistible per als que no estan acostumats a aquell clima. Viuen en tendes recobertes de pell de cèrvol, sense fi-

nestres. En algunes d'elles s'hi reuneixen grups de criatures que tenen el color de la cara fosc. Tots seuen sobre dels talons, fent rodona amb llibres o llibretes damunt dels genolls. Allà és l'escola. En mig d'ells hi ha el mestre, també laponès. No aprenen pas càlcul integral ni filosofia, sols aprenen de llegir i escriure, perquè el jovent de Lapònia, que passa la major part del temps al camp ras, en aquelles vastituds lliures, amb prou feines necessiten s'piguer res més.

No ha passat pas molt temps de l'època en que els mestres tenien de reclutar als seus deixebles en els boscos i fer-los classe allà mateix; i quan venia l'època de fosc es reunien al voltant d'un foc en plena natura, servint-se per exemple d'un trineu com a taula d'escriure. Si bé l'Estat cobreix el cost d'instrucció, els pares laponesos, en principi no consentien molt de bon grat que els seus fills aprenguessin mentides en els llibres o coses del tot innecessàries; però si alguna vegada con-

Romança sens paraules

En la pica de la font
neda una rosa vermella;
acotada al raig del broc
hi beu una joveneta;
per la barba i coll avall
li regala l'aigua fresca;
els germanets més petits
riu que riu de la mullena;
ella riu i beu ensems
i al capdavant s'ennuega...
Tots se posen a xisclar,
s'esvaloten i s'alegren,
i el més petit de tots,
en bressol dins la caseta,
en sentir aquell brogit
tot nuet riu i perneja
i es posa a cantar tot sol
una romança sens lletra.

JOAN MARAGALL

senten enviar els seus fills a instruir-se els fan seguir tot el curs.

A Kiruna l'Estat va instal·lar un asil per als vells; els quals però no s'hi allotgen pas tota la vida, o durant tota la seva vellesa. Tant sols quan l'hivern envia els seus primers emissaris i algun laponès vell comprèn que ja no pot seguir als seus familiars durant l'emigració hivernal, ell té dret a passar tant temps com li plau de l'hivern en aquella casa garbosament organitzada, en la que no hi manca llum elèctrica, bany, cuina modèlica amb totes les exigències de la més moderna higiene. Hi ha un saló per a conversacions, amb confortables seients, flors damunt de les taules, bancs al peu de les finestres, sens mancar-hi tampoc un bon aparell de ràdio.

Malgras tot, els fills dels boscos i dels aiguamolls enyoren des d'aquell modern, però tancat, paradís els seus camps lliures en la ilimitada natura. No per desagraïment es desperta en ells l'enyorança a l'exterior, sinó per un innat amor a la naturalesa. Aquests vells esperen amb ànsia el retorn del sol, car amb l'estació de la llum tornaran els seus familiars per a emportar-se'ls, si ells mateixos no s'han decidit abans a anar a cercar la seva família. Però a voltes els fills ja no troben els seus vells estimats perquè aquests ja han emigrat a l'eternitat.

A despit de tots els miraments que hi posa l'Estat suec, el matís del poble de Lapònia va esborrant-se de mica en mica de la pintura tant ricament colorida dels pobles vinvents.

El lleure obligat i la indecència sobrera

Hem entrat de ple en els jorns que tota cosa és lasciva; les energies i delits ens abandonen com si nosaltres, pobres mortals, tinguéssim, d'aquest abandó, la culpa de no ésser més tolerants. La vida, el temps, els homes i les coses ens han omplert de tempestuoses cavilacions i d'aguditzats equilibris geomètrics i també de pomposes fastuoses d'arlequí que de l'ordre econòmic dels uns han dut la polseguera enquimerada als altres sense que res hagi menat a tots a un camí de franca i mútua comprensió que espolsi d'una vegada la malèfica mandra del nostre esperit.

Però al lleure obligat davant les jornades d'una calda que adorm els sentits més imprecisos, ve l'afany de les passions, ve el desig luxuriós que menat pels ulls, claven llurs urpades al mig de la carn que confiadament s'ajouen al redós de la fresca placívola del fontinyol que dona el seu plor als assedegats que li fan companyia als marges dels rius.

Davant d'aquest afany d'exhibicions impúdiques, davant el gosament a mostrar al públic innocent que ignora un espectacle en plena natura tan insubstantiu, tan immoral i tan fora de les normes de la

sana vigoria del cos i de l'esperit, les autoritats, els encarregats de vetllar per la salut i la moral públiques, no tenen una llei que els faculti a no permetre aquestes sessions a l'aire lliure i entre mig de criatures innocents que llurs pares confiadament als duen als aires sans del bosc i de la ribera? Mantenien les nostres autoritats una força que els permeti d'acabar amb el nudisme i altres excessos immorals en el tros de riu més concorregut on hi ha la Font de la Riera i també per les rodalies de Turell?

És pel bon nom del nostre poble que excitem el zel de les autoritats de Castellar; és pel desig que les famílies que els planen els nostres bells contorns i vénen a paratges a cercar un poc d'esplai i a recobrar un tant les energies perdudes, no hagin de desacreditar-nos i ens titllin d'encobridors del desvergonyiment, de la platxèria i de la porqueria.

Nosaltres, però, confiem en una enèrgica actuació del qui correspongui per tal d'acabar amb aquests espectacles i amb aquest relaxament que no fa cap honor a ningú. Per acabar-ho, les nostres autoritats tenen mitjans sobrats per a fer-ho.

G

DE LA HISTORIA DEL CATALANISME

La unió a Castella

Pel casament de Ferran d'Aragó amb la reina castellana Isabel, a la segona meitat del segle XV, s'uniren Catalunya i Castella. Allò que al principi només era una unió personal, es convertí poc a poc en hegemonia i àdhuc en dominació de Castella sobre Catalunya. I així els catalans varen perdre les llibertats després de nombrosos conflictes i guerres amb Espanya i a unir-se lliurement a França proclamant el rei Lluís XII com a comte de Barcelona, o sigui príncep de Catalunya, tot conservant els catalans les llibertats tradicionals.

La guerra iniciada l'any 1.640—que porta el nom de populat de guerra dels se-

gadors, però a la qual correspon amb més exactitud el nom de guerra de Separació—va acabar l'any 1.652 amb una transacció per la qual els catalans tornaren a formar part del reialme espanyol conservant gairebé totes les antigues llibertats. La causa principal d'aquesta reconciliació fou l'afebliment de França a conseqüència de les lluites de la Fronça, afebliment que deixà Catalunya sense una suficient cooperació francesa en la guerra contra Espanya.

CASTELLARENCSS!!
ANUNCIEU A «LA FARGA»

J. MARIN BLANCO - Dentista

VISITA: Els dimecres i dissabtes de 3 a 7 de la tarda.
CARRER PASSEIG, 73 - Castellar del Vallès.

Consulta a Barcelona: Tots els dies de 11 a 1 i de 4 a 8 nit - Carrer Fivaller, 25 pral.
(abans Fernando) Telèfon 21069.

Camíó RAMON

Recader de Castellar del Vallès-Barcelona en combinació amb totes les agències.

Transports generals

AGENCIES:

Castellar del Vallès: Torras, 4 - Telèfon 18
Barcelona: Centre Exprés Roldós, Pau Iglésias, 40 (abans Princesa) -: Telèfon 10609.

RAPIDESA I ECONOMIA EN ELS ENCARRECS

COL·LABORACIÓ INFANTIL

Cal parlar bé

No digueu	Digueu
Monedero	moneder
asiento	seient
puesto	lloc
papelera	paperera
fecha	data
rato	estona
después	després
cego	cec
celos	gelosia
quarto	cambra
sombra	ombra

GAJETÀ GUÀRDIA CLAPÉS

ESPORTS

Futbol

CASTELLAR F. C. —1—
RAPIDS F. C. —0—

Domini altern, joc vulgaríssim per ambdós bàndols, al primer temps. Encert en els rengles visitants; desencert en els locals; domini favorable als Ràpids, al segon. Heus ací, en síntesi, què fou el matx de diumenge. Un matx que no mereixia pas guanyar el Castellar el qual, a excepció del trio defensiu, jugà una pèssima partida.

És indubtable que la manca de Fernández I a l'eix de l'equip fou la causa principal de la pobra actuació castellarrenca, ja que, malgrat la bona voluntat de Rossell, els davanterers visitants pogueren escapar-se amb extrema facilitat per la bretxa que existia en la línia medul·lar del Castellar. Tanmateix, l'absència de Fernández fou la causa principal però no l'única; la ratlla davantera mateix n'encertà ben poques; aquella poca traça en desmarcar-se, sempre la preocupació de com el company farà la passada. I pel que fa als mitjos, no anar a ajudar mai un company en una jugada apurada, lliurar la bala sense mirar a qui. Aquests defectes que més d'una vegada hem tingut ocasió d'observar en el conjunt local, diu-

menge passat esdevingueren molt palesos

L'equip visitant, a la primera part, actuà al mateix nivell que el Castellar, però després del descans millorà molt la seva actuació a base, sobretot, d'un gran entusiasme i rapidesa i es féu mereixedor d'un triomf que no assolí degut a la tasca de Pinyot. Les seves brillants avançades a la segona part animaren considerablement l'encontre i fins a cert punt arribaren a estimular els locals a imitar-los, la qual cosa feren, però amb molt menys encert, cap a les acaballes del partit.

Després d'uns lamentables incidents que obligaren a suspendre el partit quan s'estava acabant-se, Carreras entrà l'únic punt de la tarda a conseqüència d'un cop franc executat prop de l'àrea de penalty.

Pinyot, Serra i Vives i al primer temps Vila, foren els únics dels de casa que compliren; especialment el primer, que ens confirmà les seves condicions d'excel·lent porter i evità que el cercle local experimentés una veritable desfeta. Dels Ràpids destacaren els dos exteriors, l'avant centre i el mig esquerra.

Sabater cuidà de l'arbitratge; estigué ben poc afortunat.

J. B.

NOTICIARI

DETENCIONS

El passat dissabte i diumenge, foren detinguts en aquesta població per Agents de la Inspecció de Policia de Terrassa, amb l'ajut de la força dels Mossos d'Esquadra d'aquest poble, cinc veïns segons es diu com a suposats intermediaris en un afer de dinamita de procedència il·lícita.

Les detencions s'efectuaren en llurs domicilis, essent conduïts a Terrassa a disposició de l'Autoritat que entent amb l'esmentat afer. Tres dels detinguts foren alliberats a les poques hores i els dos restants continuen presos en aquella ciutat.

JOVE NEGAT

Diumenge passat el jove veí de Terrassa Adolf Serra Vila junt amb algun dels seus familiars i amics, sortiren de bon matí envers la nostra població amb el fi de passar el dia en una de les moltes fonts existents al Riu Ripoll i també amb el propòsit de banyar-se. A l'arribar al lloc conegut per «Gorg del Diable» i mentre preparaven la tenda de campanya i la minestra per esmorzar, el susdit jove es disposà a nedar a l'esmentat gorg, d'on sortí al cap de poca estona, reunint-se novament amb els demés. Aquests l'invitaren a esmorzar contestant que encara no tenia gana i que anava a banyar-se per segona vegada. L'advertiren de que no hi tornés perquè l'aigua encara era molt freda, però en féu cas omís i novament saltà dintre al gorg.

Els perills dels banys de sol

Al «British Medical» (revista mèdica anglesa) acaba de publicar-se un detingut estudi científic que ha produït una considerable revolt. Aquest document afirma, res menys que el greu perill que ofereixen els banys de sol. Els metges Hope, Gose i Erwin, que signen l'article esmentat, asseguren que de 66 malalts especials que ingressaren a l'hospital en què presten els seus serveis, entre agost i desembre de 1933, 11 patien de tuberculosi que havia tingut el seu origen en els banys de sol.

Adverteixen aquests tres metges al públic el perill que significa, prendre banys de sol que s'ha aprimat o es pateix d'un estat de general debilitat o cansaci.

Al menor indici de fatiga, febre o suors nocturnes, s'haurien d'abandonar els banys de sol, diuen, sobretot si la temperatura del cos passa de 37'9 graus en hores de la tarda.

Afegeixen que, amb freqüència, el creixement i desenrotllament dels dipòsits de bacilus no es fa sentir fins que han passat quatre o cinc mesos.

Havent passat una llarga estona i veient que no tornava, un dels amics s'apropà al gorg i no veient-lo el buscà per aquells indrets no trobant-lo, fins que una nena de pocs anys l'indicà que l'havia vist com es llençava al gorg no havent-lo vist a sortir més.

Tement-se la desgràcia, ho comunicà als altres companys telefonant ací Castellar i donant compte de ço que passava, personant-se tot seguit les Autoritats al lloc del sinistre. Dos individus que es trobaven en aquell lloc s'oferiren per buscar el jove negat a dintre del gorg, efectuant-ho i extraient l'infortunat jove del fons al cap de pocs moments, essent traslladat immediatament al Cementiri de la nostra població per tal d'efectuar-li l'autòpsia.

Segons dictàmen dels facultatius la mort fou produïda per asfíxia per immersió.

Sincerament lamentem aquests accidents que per dissort quasi bé tots els anys per aquest temps tenim de comentar i traslladem als seus penats pares i llurs familiars el nostre més sentit condol.

LA FESTA MAJOR

Recordem a tots aquells a qui pugui interessar que la Comissió de Festes continua fent llista de les comandes que es presenten per tal d'adquirir llotges o cadires a l'Envelat Oficial, així com també localitats per a la funció teatral de la propera Festa Major d'enguany, que s'escau els dies 12 i 13 d'agost.

Sabem que ultra els diversos especta-

Agrupació Esportiva Castellar F. C.

Diumenge, dia 22 de juliol 1934 - Tarda a les 5

Partit de futbol

entre el primer equip
amateur de l'Espanyol

L'Agrupació, prega a tots els Sardanistes que vulguin prendre part en el concurs de Sardanes, s'inscriguin com més aviat possible.

cles que s'han organitzat pels esmentats dies, se'n celebrarà un de ben nou a la nostra localitat, consistent en un Concurs de tir a platets per tal de que hi puguin prendre part tots els aimants d'aquest bell esport, concedint-se varis premis.

No cal dir que felicitem als organitzadors, esperant que constituirà un èxit.

MOSSEGADA

Dimarts passa el veí Pau Torras Clapés, tingué la dissort que mentre treballava a un camp, un burro que posseeix, el va deixar amb el ronsal lliure per tal de que pasturés i tot d'un cop va donar-se compte de que el ronsal s'havia entortolligat a les cames de l'animal i a l'anar per arranjar-li li clavà una forta mossegada causant-li una ferida de força consideració en una cama.

Li desitgem una ràpida i completa curació.

LES ESCOLES PIES

Per haver finit el seu brillant exercici el digne Rector de les Escoles Pies d'aquesta població Rvnt. P. Josep Campaña, ha estat designat per a substituir-lo el Rvnt. P. Pere Bassaganya, qui ja ha pres possessió del càrrec.

Cordialment ens despedim del primer i donem la benvinguda al segon.

D'INTERES PELS CAÇADORS

El Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya corresponent al dia 15 del mes que som, publica una Ordre del Conseller d'Economia i Agricultura, de la qual copiem el següent:

«Primer: L'exercici de la caça, qualsevol que sigui l'espècie i amb la sola excepció esmentada en l'apartat segon, queda prohibit en tot el territori de Catalu-

CINE SONOR ATENEU

Selecte programa pel dia 22 de juliol de 1934

Noticiari "Paramount" comentat en castellà

La bonica comèdia
«PARAMOUNT»
d'èxit assegurat:

**UNA HERMANITA
DELICIOSA**

per Marie Glory
Noël Noël
Margarite Moreno

La interessant cinta de la casa «FOX», interpretada per la genial ELISSA LANDI amb VICTOR MAC LAGLEN:

LA LOTERIA DEL DIABLO
Un Escollit Dibuix de la casa "FOX"

nya fins el primer de setembre de cada any».

«Segon: En aquelles finques on les collites hagin estat aixecades, serà autoritzada la caça de la guatlla des del 15 d'agost».

«Tercer: Les Alcaldies i les forces de Mossos de les Esquadres de Catalunya i Guàrdia Civil, queden especialment encarregades de l'exacte compliment del que preceptua aquesta Ordre».

ACCIDENT DEL TREBALL

El passat dimecres a la tarda, treballant en una obra el veí paleta Jaume Barres López, va caure d'una bastida i va produir-se una lesió de consideració en un braç.

Li desitgem un prompte i total guariment.

BALL DE CARRER

Demà dissabte, a dos quarts de deu de la nit, es celebrarà un ball en el carrer de Sant Jaume.

MÍTING COMUNISTA

Per a demà dissabte a les 9 del vespre, hi ha anunciat un míting comunista que tindrà lloc al Sindicat Agrícola Armonia, organitzat pel Partit Comunista de Catalunya, en quin acte hi prendran part

els oradors Ermengol Figueres, Lina Odena, Pere Ardiaca i Vicenç Orive.

CASAMENTS

Dia 14.—Joan Romeu Wera amb Carlota Custòdio Serra.

Dia 16.—Pere Trulls Selga amb Gertrudis Vergés Solà.

Desitgem als recent casats tota mena de felicitats.

DEFUNCIÓ

Dia 15.—Adolf Serra Vila, solter, de 21 anys.

Castellarencs!

Si voleu comprar un APARELL DE RADIO bo i bé de preu, l'última novetat MODEL 1934, visiteu la casa núm. 63 del Passeig on hi trobareu:

Aparells de 4 a 9 làmpares i altaveu dinàmic de gran potència - Des de 150 a 1.300 pessetes.

En aquesta casa podeu sol·licitar proves dels aparells sense cap compromís i si és precís en el propi domicili de l'interessat.

REPARACIÓ D'APARELLS DE TOTES CLASSES.

**No compreu sense visitar abans la casa de
MARC ROCABERT - Passeig, 63**

Granja Avícola Prat

Posa en coneixement del poble de Castellar, que a la CASA MIQUEL GUARRO (Representant exclusiu) hi trobareu un esplèndid i seleccionat assortit de Capons i Pollastres per a la propera

FESTA MAJOR.

Des del pròxim dissabte, tindrà a la Plaça Mercadal 50 Pollastres disponibles raça Prat.

No oblideu l'Ensulfat d'ora i Ensofradora «BATCHUS»

Casa Miquel Guarro - Carrer Puigvert, 2

Pares de família

El desdèjuni predilecte és i serà en tota època la

Crema Alimentícia F. 3.

perquè donarà als vostres fills
FORÇA - SALUT - VIGOR

que són els factors indispensables per a fer una llar feliç

Es troba de venda als establiments de Castellar al preu de 3 Ptes. el paquet (timbre inclòs)

Sub-Agent en aquesta població:

David Barrosa Carrer Nou, 31

ESTANC de torn per a diumenge,
Plaça Mestre Gelonch, 10

FARMACIA de torn per a diumenge,
Torres, 1